

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. kovo 8 d. Nr. 21R3-27(AG3-16/27-2024)

Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Ramintos Ramanauskienės (posėdžio pirmininkė), Lino Dagio, Giedriaus Jakubėno, Vaidos Paurienės ir Svetlanos Sinkevičienės (pranešėja),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos *S. I. (duomenys neskelbtini)* skundą atsakovei Šiaulių miesto savivaldybės administracijai dėl 2024 m. sausio 17 d. sprendimo Nr. 2142 „Dėl teisės į būsto šildymo, karštos ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja *S. I. (duomenys neskelbtini)* (toliau – ir Pareiškėja) 2024 m. sausio 31 d. skundu (toliau – ir skundas, b.1. 1) prašo Komisijos panaikinti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos (toliau – Atsakovė) 2024 m. sausio 17 d. Socialinių išmokų ir kompensacijų skyriaus (toliau – Skyrius) sprendimą Nr. 2142 „Dėl teisės į būsto šildymo, karštos ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas“ ir įpareigoti išnagrinėti prašymą iš naujo.

Skundo reikalavimą Pareiškėja motyvuoja tuo, kad nesutinka dėl antro buto turėjimo, nes jame gyvena mama, kad Pareiškėja jokių teisių į jį neturi, nes testamentas sudarytas tik po mirties. Pareiškėja nurodo, kad minimame bute lankėsi komisija, kuri Pareiškėjos buvimo šiame bute ir jo naudojimusi nerado.

Atsakovė atsiliepiamu nesutinka su Pareiškėjos skundu ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime (b. 1. 10-12) nurodo, kad ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas (toliau – Įstatymas). Įstatymo 5 straipsnio 2 punktą numato, kad *viena iš piniginės socialinės paramos rūšių yra būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos* (toliau – kompensacijos). Teisė į kompensacijas nustatoma gyvenamąją vietą būste deklaravusiems arba būstą nuomojantiems asmenims, jeigu kreipimosi dėl kompensacijų metu šio asmens nuosavybės teise turimo turto vertė neviršija turto vertės normatyvo, o jeigu vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto vertė viršija turto vertės normatyvą, nustatant teisę į kompensacijas, kai kreiptasi pirmą kartą arba praėjus ne mažiau kaip 24 mėnesiams nuo paskutinio mėnesio, už kurį kompensacijos buvo paskirtos, šis reikalavimas 3 mėnesius netaikomas.

Pareiškėjai teisė į būsto šildymo, geriamojo vandens ir karšto vandens išlaidų kompensacijas paskutinį kartą buvo nustatyta nuo 2023 m. gegužės 1 d. iki 2023 m. spalio 31 d. (pagal 2023 m. gegužės 11 d. prašymą-paraišką Nr. 17066 piniginei socialinei paramai gauti), dėl ko, Įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostata, kad teisė į kompensacijas nustatoma 3 mėnesių laikotarpiui kai kreipiamasi pirmą kartą arba praėjus ne mažiau kaip 24 mėnesiams nuo paskutinio mėnesio, už kurį kompensacijos buvo paskirtos, Pareiškėjai netaikoma.

Atsakovė akcentuoja, kad Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 3, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 21 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymu piniginė socialinė parama (socialinės pašalpos ir būsto šildymo, geriamojo vandens ir karšto vandens išlaidų kompensacijos) laikotarpyje nuo 2020 m. birželio 1 d. iki 2023 m. spalio 1 d. buvo skiriama nevertinant paramos gavėjų turto.

Įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkte numatyta, kad, skiriant piniginę socialinę paramą, į vieno gyvenančio asmens turtą įskaitomas šis gyvenančio asmens nuosavybės teise turimas turtas: statiniai, tarp jų ir nebaigti statyti statiniai (1 punktas) bei piniginės lėšos, turimos bankuose, kitose kredito įstaigose ir ne bankuose bei ne kitose kredito įstaigose, jeigu jų bendra suma viršija 580 eurų, išskyrus gautą vaikui (įvaikiui) išlaikyti priteistą konkrečią pinigų sumą (8 punktas).

Kreipdamasis dėl piniginės socialinės paramos, be kitų reikalingų dokumentų, asmuo prašyme-paraiškoje nurodo piniginės socialinės paramos skyrimui ir apskaičiavimui būtinus duomenis, vieni iš jų – duomenys apie turimą turtą ir šio Įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 6–11 punktuose ir 2 dalyje nurodyto turto vertę (3 punktas).

Nurodo, jog vadovaujantis Įstatymo 20 straipsnio 4 dalies nuostatomis, prašymą-paraišką pateikęs asmuo neteikia duomenų, nurodytų šio įstatymo 14 straipsnyje, jei turtas yra įregistruotas valstybės įmonės Registrų centro Nekilnojo turto registre (toliau – NTR), nes, tokiu atveju, savivaldybės administracija duomenis gauna iš valstybės ir žinybinių registrų bei valstybės informacinių sistemų. Įstatymo 20 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose, vertę nustato savivaldybės administracija, vadovaudamasi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos parengta metodika ir Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintomis žemės ūkio produkcijos sąlyginėmis vertėmis.

Pareiškėjos prašymas-paraiška piniginei socialinei paramai gauti registruotas Nr. 480 buvo gautas 2024 m. sausio 5 d. (toliau – Prašymas). Šiuo Prašymu buvo prašoma skirti būsto šildymo, geriamojo vandens ir karšto vandens išlaidų kompensacijas (toliau – kompensacijos) laikotarpiui nuo 2023 m. lapkričio 1 d. iki 2024 m. balandžio 30 d.. Prašyme buvo pažymėta, kad duomenys anksčiau teiktoje SP-1 formoje nepasikeitė ir ji yra vienas gyvenantis asmuo. Prašymo 4.2 dalyje nurodyta, kad jai nuosavybės teise priklausantis turtas yra įregistruotas valstybės registre. Pareiškėja kartu pateikė paaiškinimą, kad garažo, esančio (*duomenys neskelbtini*), Šiaulių m., nenuomoja, pajamų negauna bei, kad bute, esančiame (*duomenys neskelbtini*), Šiaulių m., gyvena jos mama, ir pajamų ji už minėtą butą taip pat negauna.

Vadovaujantis Įstatymo 20 straipsnio 4 dalimi, prašymą-paraišką pateikęs asmuo neteikia duomenų, nurodytų šio įstatymo 14 straipsnyje, jei turtas yra įregistruotas NTR, tokiu atveju, savivaldybės administracija duomenis gauna iš valstybės ir žinybinių registrų bei valstybės informacinių sistemų. Įstatymo 20 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose, vertę nustato savivaldybės administracija, vadovaudamasi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos parengta metodika.

Pagal NTR skelbiamų duomenų 2024 m. sausio 8 d. patikrintą informaciją, Atsakovė 2024 m. sausio 17 d. atliko Pareiškėjos turto vertinimą ir parengė išvadą dėl teisės į piniginę socialinę paramą Nr. 942 (toliau – Išvada). Pareiškėjai nuosavybės teise priklauso 2 butai Šiaulių m., t. y. butas, adresu (*duomenys neskelbtini*) (49,54 kv. m., vidutinė rinkos vertė 50800 Eur) ir butas (*duomenys neskelbtini*) (47,89 kv. m., vidutinė rinkos vertė 54000 Eur)), bei garažas, esantis adresu (*duomenys neskelbtini*) (17,25 kv. m., vidutinė rinkos vertė 4300 Eur)) ir piniginės 1576,64 eurų lėšos. Įvertinus šiuos duomenis Atsakovė nustatė, kad bendra Pareiškėjos turimo turto vertė yra 110676,64 Eur ir 24278,64 eurais viršija nustatytą 86398,00 Eur turto vertės normatyvą.

2024 m. sausio 17 d. raštu Nr.(28.1.7MR)SSP-287 „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto vandens ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijos nustatymo“ (toliau - Raštas), Skyrius informavo Pareiškėją, kad pagal pateiktą Prašymą ji neturi teisės į kompensacijas, nes, vadovaujantis Įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punktu, taip buvo nustatyta skundžiamu Sprendimu. Pagrindas skirti kompensacijas egzistuoja tada, kai vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto Įstatymo 14 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo. Pareiškėjos atveju, nustačius, kad nuosavybės teise turimas turtas viršijo nustatytą turto normatyvą, bei

atsižvelgus į tai, kad Pareiškėja 2024 m. sausio 5 d. kreipėsi pakartotinai ir nėra praėję ne mažiau kaip 24 mėnesiai nuo paskutinio mėnesio, už kurį kompensacijos buvo paskirtos, dėl ko, Įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punkte numatyta išimtis, netaikyta.

Pareiškėja skunde nurodo, kad nesutinka su vertinimu dėl antro buto (*duomenys neskelbtini*), Šiauliai), kuriame gyvena jos mama, ir prieštaringai bei nesuprantamai teigia, neva jokių teisių į butą neturinti, nes testamentas sudarytas tik po mirties. Atsakovės teigimu, tokie Pareiškėjos teiginiai neatitinka faktinių duomenų, kurie gauti iš NTR.

Vadovaujantis Įstatymo 3 straipsnio išdėstytais piniginės socialinės paramos teikimo principais, piniginei socialinei paramai teikiama nepasiturintiems gyventojams siekiant sudaryti sąlygas gauti paramą tada, kada jos labiausiai reikia, didinti motyvaciją išvengti skurdo spąstų ir racionaliai naudojant turimus išteklius. Atsižvelgdama į tai, kad Pareiškėja nuosavybės teise turi 2 butus, garažą bei piniginių lėšų, kurie kartu įvertinti kaip turtas, viršijantis nustatytą normatyvą, Atsakovė laiko, kad skundžiamas Sprendimas yra teisiškai pagrįstas ir teisėtas, atitinkantis Įstatymo nuostatas, todėl jo naikinti nėra pagrindo.

Pažymi, kad pagal Viešojo administravimo įstatymo 6 straipsnio 2 ir 3 dalies nuostatas, administracinius aktus viešojo administravimo subjektai turi teisę leisti tik remdamiesi įstatymų nustatytais įgaliojimais. Viešojo administravimo subjektų, skirtingai nei privačių asmenų, veikloje taikomas principas - „*viskas, kas aiškiai nėra leista, yra draudžiama*“. Tad viešojo administravimo subjekto atlikti viešojo administravimo veiksmai, viršijant jam suteiktus įgaliojimus, taip pat ir administracinių aktų leidimas, viršijant suteiktą kompetenciją, yra neteisėti.

Nurodo, jog vadovaujantis LVAT suformuota praktika, kad, be administraciniams aktams taikomų pagrįstumo ir teisėtumo reikalavimų, ne mažiau svarbu, kad administracinis aktas, kuris sukelia atitinkamas teises pasekmes, apskritai būtų aiškus ir suprantamas (*LVAT 2015 m. kovo 9 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-650- 556/2015*), viešojo administravimo subjekto priimtas individualus administracinis aktas turi būti suformuluotas taip, jog asmenys, kuriems yra skirtas aktas, suprastų santykių esmę ir turinį bei galėtų įgyvendinti reikalavimus, kuriuos nustato aktas. Dėl to viešojo administravimo subjektas privalo tiksliai ir aiškiai suformuluoti reikalavimus, nurodyti teisės normas ir aplinkybes, kuriomis rėmėsi, priimdamas individualų administracinį aktą. Jei viešojo administravimo subjektas ginčijamame akte nenurodo teisinio, faktinio pagrindo ar aktą suformuluoja taip, kad akto adresatams tampa neįmanoma įgyvendinti įpareigojimų, kuriuos nustato aktas, individualus administracinis aktas turi būti naikinamas (*LVAT 2015 m. birželio 1 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1234- 520/2015*).

Atsakovės teigimu, Pareiškėja nenurodė, kokių pagrindų Sprendimas yra skundžiamas, kodėl jis neatitinka Viešojo administravimo įstatymo reikalavimų. Atsakovės nuomone, Pareiškėja iš esmės nesutinka su tuo, kad buvo priimtas jai nepalankus Sprendimas ir neskirtos prašomos kompensacijos.

Skundas atmestinas.

Ginčas kilo dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Socialinių išmokų ir kompensacijų skyriaus 2024 m. sausio 17 d. sprendimo Nr. 2142 „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas“, kuriuo nustatyta, kad Pareiškėja neturi teisės į kompensacijas, nes nuosavybės teise turimo turto vertė viršija turto vertės normatyvą, teisėtumo.

Iš byloje esančių rašytinių įrodymų nustatyta, kad Pareiškėja 2024 m. sausio 5 d. Skyriui pateikė prašymą-paraišką Nr. 480 piniginei socialinei paramai gauti (minėta, toliau – ir Prašymas; b.1. 12-16), kuriame prašė skirti kompensacijas už būsto šildymą, karštą vandenį ir geriamąjį vandenį (minėta, toliau – ir kompensacijos) už 2023 m. lapkričio, gruodžio, 2024 m. sausio, vasario, kovo ir balandžio mėnesius (iš viso už 6 mėnesius). Prašymo 5-ame priede (b.1. 16) nurodė, kad turi 1576,64 Eur piniginių lėšų, pateikė paaiškinimą (b.1 17), kad nei už garažo bokšą, esantį (*duomenys neskelbtini*), nei butą, esantį (*duomenys neskelbtini*), kuriame gyvena mama, pajamų negauna.

2024 m. sausio 8 d. Skyrius patikrino NTR duomenis ir nustatė, kad Pareiškėja nuosavybės teise turi nekilnojamąjį turtą Šiaulių m.: 1) butą (*duomenys neskelbtini*), kurio vertė 50 800 Eur (b.1.

20), butą (*duomenys neskelbtini*), kurio vertė 54 000 Eur (b.1 20) ir garažo bokšą (*duomenys neskelbtini*), kurio vertė 4 300 Eur (b. 1. 21).

2024 m. sausio 17 d. Skyrius pateikė išvadą Nr. 942 „Dėl teisės į piniginę socialinę paramą“ (toliau – Išvada, b.1 21), kurioje nustatė, kad Pareiškėjos turimo turto (du butai, garažo bokšas ir piniginės lėšos banke) vertė yra 110676,64 Eur ir tai 24 278,64 eurai viršija nustatytą 86 398,0 Eur bendro turto vertės normatyvą, todėl konstatavo, kad Pareiškėja neturi teisės į piniginę socialinę paramą.

2024 m. sausio 17 d. Skyrius priėmė skundžiamą Sprendimą (b.1. 3), kuriuo nustatė, kad Pareiškėja neturi teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas nuo 2023 m. lapkričio 1 d. iki 2024 m. balandžio 30 d. pagal deklaruotos gyvenamosios vietos adresą Šiauliai, (*duomenys neskelbtini*), nes pagal Įstatymo 6 straipsnio 1 dalį ir 7 straipsnio 1 dalį 1 punktą, nuosavybės teise turimo turto vertė viršija turto vertės normatyvą.

Apie priimtą Sprendimą ir priežastis neskirti kompensacijų Pareiškėja buvo informuota 2024 m. sausio 17 d. raštu Nr. (28.1.7 Mr) SSP-287 „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto vandens ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas nustatymo“ (toliau, minėta – Raštas) (b.1. 2), kuriame nurodyta, kad kompensacijos neskiriamos vadovaujantis Įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatomis, nes Pareiškėjos turimas turtas (110676,64 Eur) viršija turto vertės normatyvą (86 398,0 Eur).

Pareiškėjai teisė į būsto šildymo, geriamojo vandens ir karšto vandens išlaidų kompensacijas paskutinį kartą buvo nustatyta nuo 2023 m. gegužės 1 d. iki 2023 m. spalio 31 d. (b.1. 10).

Pareiškėja savo nesutikimą su priimtu Sprendimu grindžia tuo, kad ji neturi jokių teisių į butą, esantį (*duomenys neskelbtini*), Šiaulių m., nes jame dabar gyvena jos mama ir teisės į šį butą atsiras tik po mamos mirties.

Ginčui aktualūs teisės aktai: Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2023-10-01 iki 2024-04-30) (minėta, toliau – ir Įstatymas); Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 3, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 21 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymas (TAR, 2020-05-20, Nr. 2020-10665); Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 3, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 21 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIII-2883 11 straipsnio pakeitimo įstatymas (TAR, 2023-09-18, Nr. 2023-18278); Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2021 m. kovo 4 d. sprendimu Nr. T-64 „Dėl Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (TAR 2023-11-09, Nr. 424) (toliau – ir Aprašas), o taip pat ir Viešojo administravimo įstatymas (TAR, 2020-06-11, Nr. 2020-12819 (toliau – ir VAI) nuostatos.

Pirmiausia, nagrinėjamo ginčo kontekste paminėtina, jog viešojoje teisėje taikomi įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principai lemia tai, kad viešojo administravimo subjektai, vykdydami įstatymais jiems priskirtą veiklą, veiktų tik taip, kaip numato teisės aktai. Sprendžiant klausimą dėl sprendimo teisėtumo, pažymėtina, kad Administracija yra viešojo administravimo subjektas, veikė viešojo administravimo srityje, todėl jos veiklai taikytinos VAI nuostatos, garantuojančios asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą ir kt. (VAI 1 straipsnis).

VAI 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. VAI 10 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad administraciniame sprendime jį priimančias pagal suteiktus įgaliojimus viešojo administravimo subjektas, be kita ko, turi nurodyti administracinio sprendimo teisinį ir faktinį pagrindą ar kitas administraciniam sprendimui įtakos turėjusias aplinkybes bei administracinio sprendimo motyvus. Pastaroji teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus. Paminėtos nuostatos reiškia, kad viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją

privalo veikti tik taip, kaip nustatyta teisės aktuose. Plečiamasis viešojo administravimo subjekto kompetencijos aiškinimas viešojoje administracinėje teisėje nėra galimas.

VAĮ nenumato, kad administracinis sprendimas turi būti išdėstytas viename dokumente. Atsižvelgiant į tai, kad teisinis pagrindas, argumentai ir motyvai dėl kompensacijų neskyrimo Pareiškėjai yra išdėstyti keliuose dokumentuose – Skyriaus Rašte ir Sprendime, Komisija visus šiuos dokumentus vertins kaip vientisą administracinį sprendimą. Nagrinėjamoje administracinėje byloje Komisija spęs, ar Administracija laikėsi teisės aktų reikalavimų ir pagrįstai neskyrė Pareiškėjai kompensacijos, t. y. ar buvo teisinis pagrindas atsisakyti tenkinti Prašymą.

Įstatymo 1 straipsnio 1 dalimi numatyta, kad šio įstatymo paskirtis – nustatyti piniginių socialinės paramos teikimo principus, finansavimo šaltinius, piniginių socialinę paramą gaunančių asmenų teises ir pareigas, taip pat piniginių socialinės paramos, teikiamos nepasiturintiems gyventojams, kai suaugę asmenys yra išnaudoję visas kitų pajamų gavimo galimybes, rūšis, jų dydžius ir teikimo sąlygas. Pagal 4 straipsnio 1 ir 2 dalies nuostatas, Piniginę socialinę paramą savivaldybės teikia vykdydamos savarankiškąją savivaldybių funkciją, kuri yra finansuojama iš savivaldybių biudžetų lėšų pagal Savivaldybės tarybos patvirtintą piniginių socialinės paramos teikimo tvarkos aprašą. Pareiškėjų prašymus dėl pašalpų (išskyrus vienkartinę pašalpą iš pataisos įstaigų paleistiems asmenims) skyrimo ar piniginių socialinės paramos rekomendacijų teikimo (piniginei socialinei paramai išimties tvarka) nagrinėja Šiaulių miesto savivaldybės paramos teikimo komisija (piniginei socialinei paramai išimties tvarka; toliau – Paramos teikimo komisija) (Aprašo 5 punktas).

Įstatymo 5 straipsnio 2 punktas numato, kad viena iš piniginių socialinės paramos rūšių yra būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos (toliau – kompensacijos). Vadovaujantis Įstatymo 7 straipsnio 1 dalies nuostatomis, gyvenamąją vietą būste deklaravę arba būstą nuomojantys bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į kompensacijas, jeigu kreipimosi dėl kompensacijų metu atitinka visus šiuos reikalavimus: 1) bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo. Jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė viršija turto vertės normatyvą, nustatant teisę į kompensacijas, kai kreiptasi pirmą kartą arba praėjus ne mažiau kaip 24 mėnesiams nuo paskutinio mėnesio, už kurį kompensacijos buvo paskirtos, šis reikalavimas 3 mėnesius netaikomas; 2) kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginių socialinę paramą; 3) įsiskolinusieji už būsto šildymą ir (ar) karštą vandenį, ir (ar) geriamąjį vandenį su energijos, kuro, vandens tiekėjais yra sudarę sutartį (sutartis) dėl dalies skolos apmokėjimo, kas mėnesį grąžinant ne daugiau kaip 20 procentų bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų, arba teismas yra priteisęs apmokėti skolą. Įstatymo 8 straipsnyje yra nurodytos sąlygos, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginių socialinę paramą. Šio straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad tokią teisę turi ir asmenys, sukakę senatvės pensijos amžiaus. Atitinkamai Įstatymo 14 straipsnyje nurodytos turto rūšys, kurios yra įskaitomos į asmens nuosavybės teise turimą turtą, o 16 straipsnyje nurodomos turto normatyvo apskaičiavimo nuostatos.

Pagal Įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 ir 8 punktus, skiriant piniginių socialinę paramą, į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turtą įskaitomas šis bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimas turtas: statiniai, tarp jų ir nebaigti statyti statiniai; piniginių lėšos, turimos bankuose, kitose kredito įstaigose ir ne bankuose bei ne kitose kredito įstaigose, jeigu jų bendra suma viršija 580 eurų, išskyrus gautą vaikui (įvaikiui) išlaikyti priteistą konkrečią pinigų sumą.

Įstatymo 16 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad turto vertės normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant nekilnojamojo turto vertės normatyvą, nurodytą šio straipsnio 3 dalyje, kilnojamojo turto, vertybinių popierių ir pajų vertės

normatyvą, nurodytą šio straipsnio 4 dalyje, ir piniginių lėšų normatyvą, nurodytą šio straipsnio 5 dalyje.

Apibendrinant tai, kas aukščiau išdėstyta, asmuo įgyja teisę į socialinę paramą- kompensacijas tik tuo atveju, jeigu atitinka visas Įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas, priešingu atveju, teisės į socialinę paramą (kompensacijas) asmuo neįgyja. Savivaldybės administracija, nustačiusi, jog asmuo neatitinka vienos iš Įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nustatytų sąlygų, šiuo atveju, kai deklaruoto (registruoto) turto vertė viršija nustatytą turto vertės normatyvą, turi teisę socialinės paramos (nagrinėjamu atveju – kompensacijų) asmeniui neskirti.

VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad administraciniame sprendime jį priimantis pagal suteiktus įgaliojimus viešojo administravimo subjektas, be kita ko, turi nurodyti administracinio sprendimo teisinį ir faktinį pagrindą ar kitas administraciniam sprendimui įtakos turėjusias aplinkybes bei administracinio sprendimo motyvus. Pastaroji teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus.

Iš byloje esančių duomenų nustatyta, kad Pareiškėjai yra sukakęs senatvės pensijos amžius, ji yra vienas gyvenantis asmuo (b.1. 17), kurios deklaruota gyvenamoji vieta yra adresu (*duomenys neskelbtini*), Šiauliuose (b.1. 16).

Nors Pareiškėja skunde Komisijai teigia, kad „*nesutinka dėl antro buto, nes jame gyvena mama ir aš kol kas jokių teisių į jį neturiu, nes testamentas sudarytas tik po mirties*“, Komisija nurodo, kad šis teiginys nėra teisiškai pagrįstas. Pagal Lietuvos Respublikos Civilinio kodekso (toliau – CK) 4.37 straipsnio 1 dalies nuostatas nuosavybės teisė yra teisė savo nuožiūra, nepažeidžiant įstatymų ir kitų asmenų teisių ir interesų, valdyti, naudoti nuosavybės teisės objektą ir juo disponuoti. Nuosavybės teisės įgijimo pagrindus reglamentuoja CK 4.47 straipsnis, kuriame, be kita ko, nustatyta, jog nuosavybės teisė gali būti įgyjama pagal sandorius ir paveldėjimu (CK 47 straipsnio 1, 2 punktai). CK 6.465 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog pagal dovanojimo sutartį viena šalis (dovanotojas) neatlygintinai perduoda turtą ar turtinę teisę kitai šaliai (apdovanotajam) nuosavybės teise <...>.

2024 m. sausio 8 d. NTR pažyma socialinei paramai gauti (b.1. 20) patvirtina, kad ½ buto, esančio adresu Šiauliai, (*duomenys neskelbtini*), pagal 2021 m. balandžio 12 d. dovanojimo sutartį Nr. 1973, ir ½ to paties buto, pagal 2010 m. spalio 21 d. paveldėjimo teisės pagal įstatymą liudijimą Nr. 3518, nuosavybės teise priklauso būtent Pareiškėjai S. I. (*duomenys neskelbtini*). Atsižvelgiant į nurodytas CK nuostatas bei nustatytas aplinkybes, Pareiškėja yra teisėta viso buto, esančio Šiauliu m., (*duomenys neskelbtini*), savininkė ir gali savo nuožiūra butą valdyti bei juo disponuoti. Taigi, Skyrius, rengdamas Išvadą (b.1. 21) apie Pareiškėjos nuosavybės teise turimą turtą, apskaičiuodamas turto vertės normatyvą, teisėtai ir pagrįstai įtraukė ir buto, esančio Šiauliu m., (*duomenys neskelbtini*), vertę.

Akcentuotina, kad teisė į būsto šildymo, geriamojo vandens ir karšto vandens išlaidų kompensacijas Pareiškėjai buvo nustatyta nuo 2023 m. gegužės 1 d. iki 2023 m. spalio 31 d. (pagal 2023 m. gegužės 11 d. prašymą - paraišką piniginei socialinei paramai gauti Nr. 17066) (b.1. 10), nes laikotarpyje nuo 2020 m. birželio 1 d. iki 2023 m. spalio 1 d., teisė į kompensacijas buvo nustatoma nevertinant paramos gavėjų turto. Tačiau 2023 m. rugsėjo 19 d. įsigaliojus Piniginės socialinės paramos Lietuvos Respublikos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 3, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 21 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2883 11 straipsnio pakeitimo įstatymui (2023 m. rugsėjo 12 d. Nr. XIV-2153) pateikus prašymus – paraiškas nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. ir vėliau - vėl buvo pradėtas vertinti pareiškėjų turimas turtas.

Pareiškėją Prašymą dėl kompensacijų pateikė 2024 m. sausio 5 d., vadinasi, asmuo turi teisę į kompensacijas, jeigu kreipimosi dėl kompensacijų metu jo nuosavybės teise turimo turto vertė neviršija turto vertės normatyvo. Atsižvelgdama į tai, kad Pareiškėja nuosavybės teise turi 2 butus, garažą bei piniginių lėšų, Komisija neturi pagrindo abejoti Skyriaus pateikta Išvada (b.1. 1) dėl Pareiškėjos turimo turto vertės nustatymo, kuriuo nustatyta, kad Pareiškėjos nuosavybės teise turimas turtas viršija nustatytą normatyvą.

Kadangi Pareiškėjos teisė į kompensacijas paskutinį kartą buvo nustatyta už laikotarpį nuo 2023 m. gegužės 1 d. iki 2023 m. spalio 31 d., jai negali būti taikoma ir 7 straipsnio 1 dalies 1 punkto išimtis, kai, viršijus turimo turto normatyvą, teisė į kompensacijas nustatoma 3 mėnesių laikotarpiui, kai kreipiamasi pirmą kartą arba praėjus ne mažiau kaip 24 mėnesiams nuo paskutinio mėnesio, už kurį kompensacijos buvo paskirtos. Atsižvelgiant į tai, kad Atsakovė teisėtai ir pagrįstai vertino, jog Pareiškėja neatitinka vienos iš Įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytos sąlygos, kitų minėto Įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytų sąlygų Komisija nevertina.

Pažymėtina, kad teikdama Prašymą Atsakovei, Pareiškėja pateikė papildomą paaiškinimą (b.1. 17), kad už garažą ir už butą, esantį (*duomenys neskelbtini*), Šiaulių m., kuriame gyvena jos mama, jokių pajamų negauna. Atkreiptinas dėmesys, kad nurodytos Įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatos nenumato sąlygos, nustatant asmenų teisę į socialinę paramą bei vertinant pareiškėjų deklaruoto turto vertę, atsižvelgti į tai, ar iš tokio turto asmenys gauna pajamų.

Pagal Įstatymo 23 straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodytą reguliavimą, savivaldybės administracija turi teisę skirti kompensacijas, jeigu išlaidos už būsto šildymą, už faktinį geriamojo vandens ir (ar) karšto vandens kiekį atitinka šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytus kompensuojamus dydžius, tačiau bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo neatitinka šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 ar 2 punkte nustatytų reikalavimų, t. y. jei viršija turto normatyvus.

Aprašo 32 punkte, be kita ko, nurodyta, kad pareiškėjams pateikus motyvuotus prašymus ir turėdama surašytus pareiškėjų buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktus, patikrinus jų gyvenimo sąlygas, Paramos teikimo komisija teikia rekomendacijas piniginei socialinei paramai teikti išimties tvarka: dėl kompensacijų skyrimo, jeigu išlaidos už būsto šildymą ir už faktinį geriamojo vandens ir (ar) karšto vandens kiekį atitinka Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme nustatytus kompensuojamus dydžius, tačiau bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme, vertė viršija turto vertės normatyvą <...> (Aprašo 32.2 papunktis).

Sistemiškai taikant nurodytas Įstatymo 23 straipsnio ir Aprašo nuostatas, darytina išvada, jog Įstatymo 23 straipsnio 3 dalies 2 punkte nustatyta išimtis (*kai savivaldybės administracija turi teisę skirti kompensaciją, jeigu išlaidos už būsto šildymą, už faktinį geriamojo vandens ir (ar) karšto vandens kiekį atitinka šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytus kompensuojamus dydžius*) yra taikoma prašymą socialinei paramai (kompensacijai) gauti nagrinėjant išimties tvarka (Aprašo 32 punktas). Byloje nustatyta, kad Pareiškėjos pateiktas Prašymas buvo išnagrinėtas bendra tvarka, dėl šios aplinkybės ginčo byloje nėra, todėl įstatyme nurodytos išimties taikymo sąlygų Komisija nevertina.

Viešojoje teisėje veikiančios administravimo subjektai diskrecijos teisę realizuoja teisės aktų nustatytoje ribose. Atsakovė kompensacijas teikia savivaldybei vykdant savarankiškąją savivaldybės funkciją, kuri yra finansuojama iš Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto lėšų, todėl turi būti užtikrintas racionalus turimų išteklių panaudojimas. Komisija sutinka, kad Pareiškėjos nuosavybės teise turimas turtas viršija nustatytus normatyvus, todėl Atsakovė, vertindama Pareiškėjos prašymą, kuris buvo pateiktas bendra tvarka, veikė jai suteiktos diskrecijos teisės ribose.

Minėta, jog pagal Aprašo 32 punktą, prašymas skirti atitinkamą socialinės paramos rūšį gali būti nustatyta tvarka išnagrinėtas išimties tvarka. Pareiškėja turi teisę pasinaudoti teisės akte nustatyta galimybe ir pateikti motyvuotą prašymą skirti socialinę paramą – kompensacijas - išimties tvarka. Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad Atsakovė turi teisę, bet ne pareigą skirti kompensacijas išimties tvarka.

Apibendrinus tai, kas išdėstyta, Komisija Atsakovės Sprendimui iš esmės pritaria ir akcentuoja, kad nebuvo pagrindo kitokiai išvadai, nei padaryta skundžiamame Sprendime. Skundžiamas sprendimas yra pagrįstas ginčui aktualiomis teisės normomis, motyvuotas ir aiškus – atitinkantis VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje nustatytus reikalavimus. Atsakovės priimtas Sprendimas nesutrukdė Pareiškėjai suvokti, kokios priežastys lėmė tokį viešojo administravimo subjekto sprendimą. Nagrinėjamoje byloje nenustačius skundžiamo Sprendimo neteisėtumo požymių, nėra pagrindo jį naikinti Pareiškėjos skunde nurodytais motyvais.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 19 straipsnio 1 ir 2 dalimi, 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjos S. I. (*duomenys neskelbtini*) skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys gali skųsti Regionų administracinio teismo Šiaulių rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Raminta Ramanauskienė

Komisijos nariai

Linas Dagys

Giedrius Jakubėnas

Vaida Paurienė

Svetlana Sinkevičienė